

Rusiya Konstitusiyasız sverm Vladimir Putinin idariliyinin yekunu kimi

dariliyinin yekunundan danarkn baa dmk lazmdr ki, o, hm aralq, hm d son ola bilr. Bu gn Vladimir Putinin nvbtı dalmann astanasnda olan Rusiyada hakimiyyt hm iqtisadiyyatda liberal, siyastd .islahat, cmiyyt min-amanlq v asayii qaytaran xs kimi gldiyi zamanlar az adam xatrlayr

Arannews-Xobxt tsadüf nticsind iqtisadiyyat canlandran v halinin hyat sviyysini yüksldn neftin qiymti qalxmaa balad. Lakin hl o zaman oliqarxlarla mübariz bu siyastçinin tkbana hakimiyyt can atdndan xbr verirdi. Postsovet ölklri il mühariblr (Gürcüstan, 2008, rqi Ukrayna, Krmn anneksiyas, 2014), Putinin Münhen çx v ümumdünya böhran vtncprvriyi v SSR -dünya fövqlüvlti statusunu Rusiyaya qaytarmaq urunda mübarizni siyastin önün çxard. Bunun bdli ölkd demokratiyann mhv edilmsi, ictimai diskussiyalarn dayandrlmas, sabitliyin siyasi v iqtisadi .durunlua çevrilmsi oldu

Pandemiyann zrbli altnda pisl n vziyyt inflyasiyaya qar mübarizni, balansladrlm büdcnin saxlanlmasn, dünya iqtisadiyyatnda on ikinci yeri tutan ölkd Uuml;DM-i 30% formaladran ehtiyatlarn v karbohidrogenlrin hesabna büdcnin 50% artrlmasn tlb edirdi. 2020-ci ild iqtisadiyyatn 6,6% azalaca gözlnilir (may aynda 5,5%-dn danlrd). sizlik .rsmi olaraq mart aynda 4,7% - dn may aynda 6,1% - vüksldi Avropa ttifaq Rusiyaya qar iqtisadi sanksiyalar 31.01.21- qdr uzatmaa qar verdi, Rusiya banklarna is A-nin bank sistemin çx imkanlarn .mhdudladrd

Ouml;lkd böhranl vziyytin aradan qaldrlmas sad sxem saslanrd: hrtrfli& islahatlar, yaxud qanunvericilikl srtldirm v Rusiyann siyasi rejiminin glck mrkzldirilmsi. kinci yol seçilmidi: Konstitusiyaya düzilrin edilmsi üzr baa çatmaqda olan ümumxalq ssvermsinin hesabna hyata keçiriln siyasi kursa formal etimad votumu ld etmk. halini düzilir ss vermy raz salmaqdan ötrü müxtilif mühafizkar, vtncprv v sosial (pensiyalarn indeksasiyas, sosial yardm v s.) .dviikliklr toplusu trtib edildi

ldquo;Hr il o, rejimi daha çox srtldirck, avtokratiyann tbiti beldir. O,& liberal müxalifti sxdracaq v eyni zamanda sonadk mhv etmyck ki, o, hakimiyytin yuxar eelonlarda korrupsiyan üz çxarsn. Bellikl, o, hökumt elitasn nzart altnda saxlayacaq. Hr zaman Qrb il srt qardurma kursu yürüdck, ciddi münaqi hddin gtirck ki, nüv dövlti kimi Rusiyan ciddi qbul etsinlr. Bu qardurma bizim xüsusil d iqtisadi anlamda inkiaf etmmi ölkmizd daxili birliy v rejimin sabitliyin zmant verck”, - tanm rusiyal yazç Viktor Yerofeyevin proqnozu beldir, “Rdd olsun demokratik tör-

.(töküntülr!”.: Frankfuter Algemeine (25.06.20 Lakin Çinin kiçik trfda kimi Rusiyann nüfuzunun brpas baha baa glir ki, onun bütün risklri çtin ki AB il xyali hüquqi brabrliyin preferensiyalarnn yerini doldursun. Hm Moskvan, hm d Pekini müvqqti olaraq Vestfal müqavilsı v Yalta sazilir il möhkmlndirilmi (bu sazilir sasn dünya güc dövltlrinin

mhdud dairsi trfindn tsis edilmi qaydalar üzr yaayr) köhn dünya düznini qaytarmaq chdri birldirir. Putin global thlüksizlik üzr dialogoqun aparlmas üçün payzda toplama tklif edir. Bu dialog BMT T-nin be daimi üzvü trfindn .aparlmaldr

RF Konstitusiyasna 200-dn artq düzli üzr ümumxalq ssvermsi iyunun 25-d balayb v bir hft davam edib - iyulun 1-dk davam edib, bu is qutulara nzart prosedurunu çtinldirib, bütün mümkün manipulyasiyalar asanladrb: dflrl ssverm, sslrin yazlmas, bülletenlrin .atlmas v mhv edilmsi v s

Müahidçilr qeyd edirlr ki, Rusiyada ssverm keçirilib v onu “referendum” adlandrmaa icaz verilmir, çünki referendular haqqnda qanun seçicilr qarsnda onlarn birmnal cavab ver bilmycyi suallar qoyma qadaan edir. Ssverm is bir çox düzliir üzr yalnz bir cavab variant il aparlb: “ “bli” v ya .:“xevr”

MSK-nn mlumatna gör, rusiyallarn 78%-i düzliir ss verib, seçici fall is 65% tkil edib. Yalnz Nenets Muxtar Dairsi dyiikliy qar .çxb: seçicilrin 55.25% - i “xevr” cavabn verib Konstitusiyaya n vacib dyiikliklr Dövlt Dumasnn slahiyytlrinin .çndirilmsi. Dövlt urasnn rsmi dövlt orqan statusunun verilmsidir Prezidentin mtbuat katibi Dmitri Peskov: “De-fakto prezident etimadla bal triumfal referendum keçirildi”. “Bu, vtndalar siyasi azadqlarn azaldlmasnn v qanunun aliliyinin deqradasiyasnn itirakçlar etmk üçün nzrd tutulmu mrasim idi” - ssvermnin .jurnalist qiymtln dirmsi beldir

Regionlarn v yerli administrasiyann slahiyytlrinin azaldlmas, “hakimiyytin aquliliyi”nin v maksimum nzartin daha da möhkmlndirilmsi göz önünnddir. Konstitusiyann yeni versiyasna gör, ilhaq olunmu Krmn v mübahisli Kuril adalarnn qaytarlmas indi istisna olunur. Baxmayaraq ki, indi hakimiyyt postlarna yalnz Rusiya vtndalar (ikinci vtndal olmayanlar) iddia ed bilr, xaricd mülkiiyyt v hesablarn olmasna qadaa .qötürülmyib

slahat Dövlt Dumasndan keçib, Federasiya uras v Konstitusiya Mhkmsi trfindn tqdir edilib, formal olaraq, bel çxr ki, keçirilmi ssverm tövsiy xarakteri dayb, amma Putin bildirib ki, mhz ssvermnin ?nticlr düzliir leqitimliyini müyvn edck. Niv

Putin paradoksal mqsdli hakimiyyti itirmdn thvil vermkl prezident postundan gediini hazrlamaa çalr. Buna gör d Dövlt urasnn v Thlüksizlik urasnn slahiyytlrinin maksimum möhkmlndirilmsi vacibdir ki, glckd hakimiyyt bötüvlükl bu orqanlardan birin .verilsin

Putin effektiv sosial dövlt yaratmaq vdinin qarlna siyasi v iqtisadi qüvvlrin hazrk balansna qarant olaraq qalr. Hr halda, konstitusiyaya ediln dyiikliklr Rusiyada hans hakimiyyt modelinin faliyyt göstrcyi bard suala qti cavab vermir ki, bu da tkc mtnin qeyri-müyynliyi il yox, hm d Putinin maksimum sayda mümkün nticni özü üçün saxlamaq chdil laqlndirilir. nadla öz varisini müyyn etmmk istyi v glckd prezident postuna namizdliyini irli sürcyi il bal suala yayndrc cavab buradan irli glir. Bu, göstrir ki, o, onu hat edn hr

ks etibarn itirib. Ona gör d indi Putin n vaxt, nec v haraya

.“qetmki” mslsini tkbana hll edck

Bu o demk deyil ki, o, fövqlad vziyytlri nqr almr, ksin, maddlrnd birin bnd lav olunub ki, “Vzifd qalma müddtinin baa çatmas v ya istefa v ya shhtin gör ona aid slahiyytlri hyata keçirmy qadir olmamas il laqdar slaiyytlrinin icrasn dayandrm Rusiya Federasiyasnn :prezidenti toxunulmazlq ld edir”

Biz Rusiya Konstitusiyas üzr ssvermni Vladimir Putinin idarçilyinin yekunu adlandrdq. ümumiytyl, bu yekun ndir v hans “aralq yekunlar” il yox olur? Putin bildirir ki, ölkd sabitliyi tmin etmk üçün konstitusiya düzilri vacibdir, lakin onun opponentlri ssvermni çevrili adlandrrlar v Putini 20 ildn çoxdur .hakimivvti avtoritar kild saxlamaqda qünahlandrrlar

Qrb siyastçilri v analitiklri arasnda Putinin siyastçi kimi proqnozladrlmas il bal fikir ayrıl var. Bzilri onun siyasi faliyytinin qeyri-müyynliyini v qeyri-standartln heyranlqla qeyd edirlr. Digrlri onu tamamil proqnozladrla biln hesab edirlr: o, öz hrktrind yalnız onun aqressivliyinin v bütün dünyan öz trfin çkmk sylrinin drcsini müyyn edn resurslarla mhdudlab. Ondan gln pislik müasir Rusiyann .sivasi v iqtisadi resurslar qdr minimaldr

Putin tkc cmiyytin susqun hisssini yox, hm d hökmrnlq edn siyasi elitan öz trfin möhkm çkib, çünki 2021-ci ild keçirilck Dövlt Dumasna seçkilr çox güman ki, keçirilmi ssverm zaman snaqdan keçirilmi koronavirus ssenarisi .üzr keçirilck

Bs, demk olar ki, heç kimin sn qar çxmad mütlq hakimiytyl bundan sonra n etmli? Ax bu, eyni zamanda o demkdir ki, suveren hüquqlardan baqa ölkd heç ks ümumilli msuliytyt damr ki, Putinin Qrb “trfdalar” müntzm olaraq buna .çaracaqlar

Keçirimi ssvermd (“Meduza” xbr saytnn mlumat) elektron sistemdn istifad etmk olard. Bu, onlarla iri dövlt irktinin mkdalarinn seçkilrd itirakna nzart etmy imkan verrdi. Qrb Putinin istniln “texnologiyalar”n izlyir v imkan daxilind onlar ictimaiyytin srvti etmy çalr. ndi d Rusiya ictimaiyytinin, çünki “rus xalq il dialoqa birbaa daxil olmaq” tklifi müzakir olunur. D.Trampn yenidn AB-n prezidenti seçilmsi ona kömk edckmi? Sual açq .qalr

Hr halda, bir sra Qrb müahidçilrinin v onlarn rusiyal hmfikirlrinin Rusiyann “glcyi yoxdur, yalnız keçmii var” sözlr drcd daltlidir. Putin dönüü adlandrlan Konstitusiya üzr ssvermdn sonra xüsusil tutarldr. Ancaq baqa tezis d daltlidir: Rusiya ninki durunluq dövrlri, dövltin ümumi gücü, hm d bir srin hüdudlarnda sosial-siyasi çevrililrin sayna gör rekordçudur. Blk msl onu ilk növbd insanlarn, sonra is dövltin v cmiyytin üzrind hökmrnlq olmaa qadir edn hyatqabiliyytli ?ideoloqiyann v qücün olmamasndadr

P.S. Ssvermy yekun vurduqdan sonra Rusiya prezidenti “Rossiya-1” telekanalnn “Moskva. Kreml. Putin” veriliin müsahibsind bildirib ki, respublikalarn SSR-dn çxmaq

həqiqətə gəlincə partlayan mina idi və "lakin, biz belə eylərdən qaçmaq üçün mənəvcud Konstitusiyaya dəyişiklikləri qəbul etməkdən çəkinməmişdik. Onlar bizim dəyişikliyimizi məhkəmələndirəcək, lakin bundan sonrakı onilliklərdə ardıcıl inkişafna rəhbərlik etməyəcəklərdir"

Və nəhayət, bunu da bilmək maraqlıdır ki, Nənets Muxtar Dairəsinin RF subyekti statusundan məhrum edilmiş və onun Arxangelsk vilayətinin bələdiyyə qurumuna keçirilmişsi bərd qərarın qəbulu sənədlənməmişdir? Xatırladaq ki, belə oldu halda sosial sahədə məqsədar siyasətin yərdəməli və köməkçisi; azsaylı xalqların dəstəklənməsi üçün dəyişikliklər proqramı həyata keçirilməlidir. Bu proqram indiyədək köməkçisi; halinin - nəvə hiyət tərzini, mədəniyyətini və dilini qoruyub saxlayan nənetslərin maraqlarının nəzərə alınmasına imkan verir

Turan.az